

Allmän SiS-rapport
2008:5

Utvecklings- och utbildningsprojekt vid Statens institutionsstyrelse

ISSN 1404-2584

Statens
institutions
styrelse SiS

Innehållsförteckning

Förord	2
Utvecklingsprojekt 2008	3
Ungdomsvården	3
Utveckling av vården	3
Utveckling av vården för flickor	5
Metoder för utredning och behandlingsplanering	5
Familje- och nätverksarbete	6
Uppföljning och utvärdering av vården	6
Övrigt	8
LVM-vården	10
Utveckling av vården	10
Uppföljning och utvärdering av vården	11
Verksamhetsövergripande projekt	12
Utbildningsprojekt år 2008	15
Ungdomsvården	15
LVM-vården	16
Verksamhetsövergripande	16
Särskilda yrkesgrupper	19
Förteckning över rapporter från utvecklingsprojekt	22
Utgivna i serien Allmän SiS-rapport	22
Utgivna i forskningsserien	23
Utgivna i serien SiS följer upp och utvecklar	23

Förord

Att initiera och stödja utbildning och utveckling hör till ett av FoU-enhetens viktigaste uppdrag. Ett sätt är att via medel till projektverksamhet utveckla SiS verksamhet. Det kan gälla nya metoder, försöksverksamheter med nya organisations- och arbetsformer eller uppföljning och utvärdering.

Projekten kan vara såväl lokalt som centralt initierade. Lokala projekt skall ha ett uttalat syfte med plan för genomförande, uppföljning och utvärdering. Projekt ska vara relaterade till institutionens uppdrag och verksamhetsmål. Beslut om projektansökningar tas årligen efter beredning av medarbetare från SiS FoU utifrån fastlagda prioriteringsområden för projektmedlens användning.

För år 2008 avsattes sammanlagt ca 17,7 miljoner till utvecklings- och utbildningsprojekt. Cirka 9,4 miljoner går till utvecklingsprojekt och ca 8,3 miljoner till utbildning. Sammanlagt avsattes det medel för 31 utvecklingsprojekt av vilka 12 är nya för året. 4 av de nya projekten avser ungdomsvården, 6 LVM-vården och 2 projekt berör både ungdoms- och LVM-vården. 28 utbildningsprojekt beviljades medel, av vilka 13 är nya, 4 inom ungdomsvården och 9 övergripande utbildningar.

Sammanställningen har gjorts av utredningssekreterare Erna Gudmundsdóttir.
Stockholm i april 2008

Nils Åkesson
Utvecklingsdirektör

Utvecklingsprojekt 2008

Ungdomsvården

Utveckling av vården

Utveckling av institutionsbehandling med stöd i nya forskningsrön, MultifunC (3.2003/0074.2)

Statens institutionsstyrelse, huvudkontoret

Projektledare: Martin Lardén, Sundbo ungdomshem

Projektid: 2004-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 4 635 000 kronor

För 2008: 1 000 000 kr

Detta projekt har sin grund i det s k Institutionsprojektet, vars utgångspunkt är Tore Andreassens (2003) sammanställning av befintlig forskningslitteratur för behandling på institution av ungdomar med grava antisociala problem. Norge och Sverige samarbetar genom detta projekt för att pröva en behandlingsmodell i projektform. I Sverige bedriver två institutioner behandling med hög programintegritet utifrån nämnda modell. Under år 2007 vidgades projektet till att omfatta även en avdelning på Råby ungdomshem. Projektet bygger på flera steg, där första steget var att beskriva och utveckla nödvändiga förutsättningar för utveckling av institutioner med en konkretisering av behandlingsmodellen. Nästa steg gäller själva etableringen av en modellinstitution och det tredje steget gäller utvärdering genom att följa upp hur det går för ungdomarna.

Helheten (2006/0043.2)

Nereby skolhem

Projektledare: Linda Gyså, Nereby skolhem

Projektid: 2007-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 160 000 kronor

För 2008: 60 000 kr

Projektets syfte är att implementera kunskaper på avdelning Gläntan på Nereby skolhem. Gläntan har behov av att planera, strukturera och sammanföra sina kompetenser. Projektet syftar till att intensifiera behandlingsinsatserna och planera mer tidsreglerat och på så sätt korta av behandlingstiderna och vid behov avsluta med 4–6 mån eftervård. Gläntan har som målsättning att utveckla behandlingsmanualer som har ADAD:s livsområden som grund. Dessa manualer ska ligga som grund såväl för de individuella som för familjesamtalen.

Gläntan har under våren 2007 jobbat fram manualer som finns på www.Helheten.eu. Personalen använder manualerna som stöd/handbok vid familje- eller individuella samtal. Hösten 2007 började man arbeta med manualerna och den första utvärderingen genomfördes. En handledare med rätt kompetens har rekryterats. Sommaren 2008 har de första pojkarna prövat *Helheten* och några har även gått över till vår eftervård. En schemateknisk ändring har gjorts vilket innebär införandet av en samtalstisdag i månaden då personalen har möjlighet att planera samtal med familjerna. Detta har lett till att det genomförs fler familjesamtal på Gläntan trots att pojkarna bor utspridda i Sverige. Det finns utbildningsbehov på nyanställda, vilket kommer att påbörjas 2008 och avslutas under 2009. Socialhögskolan i Göteborg är tänkt att hjälpa med en utvärdering hösten 2009.

KOMET (1.2006/0056.1-1)*Statens institutionsstyrelse, FoU**Projektledare: Eva Lif Redestam**Projektid: 2007-01-01–2008-12-31**Beviljat totalt: 949 000 kronor**För 2008: 565 000 kr*

KOMET (kommunikationsmetod) är en KBT-baserad föräldraträningsslagmetod för utagerande och aggressiva barn och ungdomar. SiS har ett pågående samarbete med Stockholms stad om utbildnings- respektive handledningsinsatser i metoden. Från år 2008 har projektet organiserats upp med en styrgrupp och en särskilt avsatt projektledare för att driva och utveckla projektet, inledningsvis i Västra regionen.

Effekter av kognitiv träning på skolprestation och självreglering av beteenden: En pilotstudie (1.2007/0032.2)*Sävastgården**Projektledare: Bert Jonsson, Umeå universitet**Projektid: 2008-01-01–2008-12-31**Beviljade medel: 75 000 kronor*

Projektet övergripande syfte är att undersöka om träning av arbetsminnet för SiS ungdomar kan medföra bättre kognitiva och sociala funktioner. Träningen skall ske genom att ungdomarna arbetar med ett databaserat arbetsminnesprogram, framtaget av Umeå universitet. Projektet avser också att utvärdera programmets effekter på ungdomarnas arbetsminne och skolrelaterade prestationer som avkodningsförmåga, lyssna på instruktioner, genomföra läxor och på självupplevda symptom och problem.

Perstorpsmodellen (1.2007/0034.2)*Utredningshemmet i Hässleholm**Projektledare: Sverker Göransson, Skolhemmet Perstorp**Projektid: 2008-01-01–2008-12-31**Beviljade medel: 500 000 kronor*

Skolhemmets nuvarande behandlingsmodell har sin teoretiska grund i kognitiv psykologi, beteendeterapeutiska modeller och social inlärningsteori. Behandlingsmodellens nuvarande strukturerande påverkanskomponenter är: skolverksamhet, ART, MI och teckenekonomi vilka omfattar hela behandlingsprocessen. Syftet med den kommande omstruktureringen är att Skolhemmet ska utvecklas till att bli ett led i en längre vårdkedja. Den största förändringen ligger vid förberedelser för utslussning och eftervård.

Implementeringsprojekt avseende missbruk och neuropsykiatriska funktionshinder/störningar (1.2007/0039.2)*LVM-hemmet Lunden och Lundens ungdomshem**Projektledare: Anna Hockum, Lundens ungdomshem**Projektid: 2008-01-01–2008-12-31**Beviljade medel: 141 000 kronor*

Syftet med projektet är att implementera teori och metod från universitetsutbildningen Tunga narkotikamissbrukare med komplex problematik i verksamheten. Detta skall ske genom föreläsningar, seminarium och metoddiskussioner för behandlingsassistenter. Insatsen är förlagd till arbetsplatsen i nära samarbete med Lunds universitet. Projektet är indelat i två faser; planering VT-08 och genomförande HT-08. Under planeringsfasen kommer innehåll, struktur, utvärdering och uppföljning att projekteras. Genomförandet under hösten 2008

kommer att innebära en större utbildningsinsats för alla behandlingsassistenter. Insatsen kommer att genomsyra verksamheten under cirka tre månader.

Processen kommer att sammanfattas genom delrapporter till institutionsledningen 1 g/kvartal samt slutrapport efter genomförandet.

Utveckling av vården för flickor

DBT-behandling inom SiS (1.2005/0055.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Eva Lif Redestam

Projektid: 2006-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 715 000 kronor

För 2008: 115 000 kr

Projektet genomförs i samverkan mellan fyra ungdomshem och ett LVM-hem och syftar till att erbjuda Dialektisk Beteendeterapi (DBT) i behandlingen av flickor/kvinnor med emotionell instabilitet och självskadebeteende. År 2008 används medlen till handledningsinsatser.

Metoder för utredning och behandlingsplanering

Integrering av manualbaserade program (1.2004/0084.2)

Björkbackens skol- och behandlingshem

Projektledare: Eva Hallberg, Björkbackens skol- och behandlingshem

Vetenskaplig ledare: Tove Pettersson, SiS FoU

Projektid: 2005-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 520 700 kronor

För 2008: 120 000 kr

Projektets syfte är att integrera behandlingsprogram på samtliga behandlingsavdelningar samt omarbeta och anpassa befintliga behandlingsprogram till Björkbackens målgrupp. Användandet av de manualbaserade programmen ser lite olika ut beroende på avdelningarnas målgrupp. Programmen är under anpassning, vilket beräknas pågå under 2008. Programmet anpassas även till att följa moment inom DBT och föräldraträningsprogrammet Komet, som under projektidens gång implementerats vid Björkbacken. Kommande program anpassas till ”Kunskapskortet”, ett manualbaserat program tränar förmågan att hantera vuxenlivet. Ytterligare utbildningsinsatser planeras för att påskynda implementeringen, främst med utgångspunkt från kognitiv beteendeteori. Under hösten kommer att genomföras en begränsad utvärdering (vilka förväntningar man har inför det nya programmet och efter implementering utvärderar vad det givit), för att öka dokumentation kring beprövade erfarenhet.

Projekttiden har beräknats till fyra år med olika faser, utbildning och organisation, genomförande samt uppföljning- och utvärdering. Projektet befinner sig sammantaget i utvärderingsfasen och under hösten bör man fastställa hur arbetet med de manualbaserade program därefter ska ingå som del i Björkbackens ordinarie verksamhetsområden.

Familje- och nätverksarbete

Utveckling och utvärdering av lösningsfokuserat arbetssätt i nätverks- och familjesamarbete med pojkar dömda enligt LSU (1.2004/0083.2)

Bärby ungdomshem

Projektledare: Christer Eriksson, Bärby ungdomshem

Projektid: 2005-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 1 075 000 kronor

För 2008: 400 000 kr

Projektet, som vi kallar för Måltavlan, är ett utbildnings- och utvecklingsprojekt med avsikt att utveckla en behandlingskedja på lösningsfokuserad grund för pojkar dömda enligt LSU. Ett lösningsfokuserat arbete med strävan mot samarbete med klient och familj, individuellt och i grupp på avdelningen samt i familj/nätverksmöten ska pågå under både placeringstid och utslussningsperiod med ökande öppenhet. Det första halvåret efter frigivning ingår som en del i behandlingen genom tre uppföljningsmöten med socialtjänst, familj och nätverk. Personer involverade i ungdomens sociala nätverk ges möjlighet till stödjande/konsulterande telefonkontakt med institutionen.

Sedan december 2007 har institutionen ett nytt uppdrag: tre av institutionens fyra avdelningar ska utföra utredning och behandling för målgruppen unga sexuella förövare. Ett lösningsfokuserat förhållningssätt och lösningsfokuserad samtalsmetodik fortsätter att användas i såväl individuella samtal som i grupper och olika mötesformer. Idag bedrivs övergreppspecifik behandling som syftar till att modifiera bland annat de attityder och sociala färdighetsbrister som föranlett sexuella övergrepp. Projektet måste följaktligen anpassas till denna nya verklighet.

Projektet har syftat till att skapa en manual för avdelningsarbete, nätverks- och familjearbete samt till att implementera manualen i ordinarie verksamhet. Målet har varit att vetenskapligt pröva huruvida samarbetet på avdelningen och med familj/nätverk utifrån en lösningsfokuserad modell, kan förbättra utslussningen från LSU-vård och leda till minskat antisocialt beteende och enklare (åter)anpassning i samhället. Vid tidpunkten för det nya uppdraget låg projektet i fas med tidsplanen, och två studenter från psykologprogrammets nionde termin hade påbörjat planeringen av en pilotstudie.

Uppföljning och utvärdering av vården

ADAD-projektet (3.2002/0057.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Jessica Krüger

Projektid: 2003-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 2 640 000

För 2008: 375 000 kr

ADAD-intervjuer genomförs på alla ungdomar på särskilda ungdomshem vid inskrivning, och utskrivning. För ungdomar som genomgått behandling görs uppföljningsintervjuer ett år efter utskrivning på ett urval av institutioner enligt överenskommelse. Informationen från inskrivningsintervjun skall användas i utrednings- och behandlingsplanering i enskilda klientärenden och en uppföljning skall alltid genomföras med den unge efter att intervjun genomförts.

Institutionerna har idag tillgång till data från sina egna intervjuer och kan med hjälp av en statistikmodul erhålla data om sina klienter på gruppnivå både från inskrivning och utskrivning. All information från intervjuerna samlas i ett centralt forskningsregister för analys och rapportering och för forskning. Resultat från inskrivningsintervjuerna redovisas i årliga rapporter. En trendrapport för inskrivningsintervjuade ungdomar inskrivna för åren 1997–2004 har givits ut *ADAD-intervjuer 1997–2004 Förändringar i ungdomars bakgrund, livssituation och behandlingsbehov* (Allmän SiS-rapport 2006:2). Utbildningar har hållits. Skapande av mall/lathund för institutionernas data har påbörjats. Uppföljningsarbete görs och stöd ges till institutionerna och information till institutionscheferna.

Utveckling och utvärdering av behandlingsarbete vid Håkanstorps ungdomshem (1.2003/0035)

Håkanstorps ungdomshem

Vetenskaplig ledare: Rolf Sandell, Institutionen för beteendevetenskap, Linköpings universitet

Projektledare: Teci Hill, Institutionen för beteendevetenskap, Linköpings universitet

Projekttid: 2004-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 821 000 kronor

För 2008: 150 000 kr

Håkanstorps behandling bygger på transaktionsanalytisk grund. Projektet består huvudsakligen av två delar som syftar till att formalisera, systematisera och utveckla behandlingsarbetet. Arbetet slutförs under höstterminen 2008.

Del 1. Behandlingsarbetet följs över tid, preciseras och konkretiseras i form av en manual. Manualen ska utgöra en utgångspunkt för utvärdering av behandlingsintegritet samt att möjliggöra utbildning av personal utifrån ett gemensamt behandlingsperspektiv vilket ska genomsyra institutionens arbete. Utvecklingen av manualen sker genom återkommande behandlingskonferenser med personal. Konferenserna dokumenteras i protokoll och observationer. Behandlingsmanualen framställs i samarbete mellan forskare och personal.

Del 2. Nyintagna elever har under samma period diagnostiserats utifrån behandlingsmodellens metoder, intervjuats och bedömts vid intagning och utskrivning samt någon form av uppföljande mätning efter cirka två år efter avslutad behandling. Ungdomarna har också besvarat ett antal självskattningsformulär vid intagning och utskrivning. Arbetet syftar till att mäta behandlingens påverkan på ungdomarna samt att därigenom även avspegla eventuell påverkan på de intagna elevernas behandling under motsvarande period. Dessutom görs återkommande självskattningar av personalen med formulär som mäter vårdklimat på institutionen och inställning till behandlingsarbetet. Resultatet från dessa mätningar är tänkt att spegla eventuella förändringar i personalgruppen under utvecklingen av behandlingsarbetet.

Resultatet av del 1 och del 2 skall presenteras i en slutrapport under ht-08.

ADAD-uppföljning (3.2004/0143.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Stefan Nordqvist & Erna Gudmundsdóttir

Projekttid: 2005-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 2 245 680 kronor

För 2008: 800 000 kr

Institutionerna fick under år 2005 tillgång till uppföljningsintervjuer i ADAD statistikmodul. Under år 2006 kopplades inskrivningsintervjuerna samman med uppföljningsintervjuerna. En sådan länkning möjliggör för institutionerna att studera förändring över tid. Projektet utgörs

av stimulansmedel till de institutioner som genomför uppföljningsintervjuer med minst 65 procent av utskrivna ungdomar. En nationell uppföljningsstudie kommer att genomföras under år 2008, vilket innebär en extra satsning för att intervju alla ungdomar som skrevs ut från behandlingsavdelningar under år 2007.

Säkerhet, avvikelser och institutionsklimat (2006/0039.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Tove Pettersson

Projektid: 2007-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 237 400 kronor

För 2008: 115 000 kr

Projektets syfte är att fördjupa analysen av avvikelser utifrån såväl kvantitativa aspekter som kring frågor om säkerhet, avvikelser och institutions-/avdelningsklimat. Avvikningsstatistik från KIA analyseras och utifrån den bild som framträder vid denna analys kommer några institutioner/avdelningar att väljas ut för att specialstuderas. Urvalet är strategiskt för att få med institutioner med så olika avvikelsemönster som möjligt. Därefter studeras dessa institutioner utifrån såväl fysisk säkerhet, säkerhetsrutiner, organisering av vården, arbetsklimat, vårdklimat m m.

1. Konstruktion och modifiering av datasystem för egen utvärdering av vård- och behandlingsinsatser.

2. Modifiering och integrering av personaladministrativt datasystem (1.2007/0030.2)

Björkbackens skol- och behandlingshem i samverkan med institutionerna i Västra regionen.

Projektledare: Birgitta Ortmon, Björkbackens skol- och behandlingshem. Birgitta avlöses av Katarina Widell, Regionkontoret västra regionen.

Projektid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 200 000 kronor

För att möta institutionernas behov av kvalitetsutvärdering behöver Björkbacken, i samverkan med institutionerna i regionen, utveckla ett datasystem som kan lagra och sammanställa information för den egna institutionen och för regionen gemensamt. Systemet ska komplettera myndighetens olika centrala datasystem som KIA, ADAD, Socialtjänstenkäten samt Palasso. Systemet skall underlätta verksamhetsplanering, uppföljning, verksamhetsberättelse och planering av kompetensförsörjning.

Databasen för socialsekreterarenkäter ska integreras på institutionerna omgående. En föräldraenkät tas fram och införlivas i databasen. Anteckningar om genomförda behandlingsinsatser systematiseras och anpassas till institutionernas olika målgrupper (LVU och LVM) och lokala behov. Ett gemensamt formulär utformas utifrån tjänstekartorna. En genomgång av funktionerna i Palasso sker och förslag om eventuella förändringar för institutionernas lokala behov lämnas in. Ny projektledare från och med den 13/3 2008 är Katarina Widell. Projektet överförs vid den tidpunkten till Regionkontoret Väst.

Övrigt

Normering av ADAD (2006/0038.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Tove Pettersson

Projektid: 2007-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 2 200 000 kronor

För 2008: 1 100 000 kr

Syftet med projektet är att genomföra en normering av ADAD-instrumentet. Eftersom ADAD används inom SiS och vid vissa verksamheter utanför SiS på ungdomar är det av intresse att kunna jämföra ungdomsgrupper som kommer i kontakt med socialtjänsten med en grupp ungdomar ur totalpopulationen. Projektet är ett samarbetsprojekt mellan SiS och andra användare av ADAD.

Genomförande och tidsplan:

Under våren 2008 har pengar utlysts för genomförande av normering av ADAD och 7 april ska projektbeskrivningar senast vara inlämnade till SiS. SiS och IMS fattar därefter beslut om vem som anlitas för uppdraget. Normeringsstudien ska starta hösten 2008 och avrapporteras senast 2009-12-31 i form av en rapport samt leverans av grunddata.

VIS-projektet, verksamhetsutveckling i samverkan (3.2006/0047.2)

Statens institutionsstyrelse, västra regionen

Projektledare: Lars-Åke Larsson, Specialpedagogiska institutet

Vetenskapligledare: Håkan Jenner, Växjö universitet

Projektid: 2007-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 479 000 kronor

För 2008: 52 000 kr

Projektets syfte är att genom samverkan främja utveckling av ett ömsesidigt lärande mellan SiS och SIT för att förstärka organisationen utifrån en helhetssyn på elevernas lärande och utveckling. Det ömsesidiga lärandet avser att stödja de professionella inom målgruppen, att utveckla och identifiera insatser samt att medvetandegöra och synliggöra kvalitet på arbetet inom verksamheterna.

LVM-vården

Utveckling av vården

Missbruk och neuropsykiatri. Ett utvecklingsarbete för adekvat matchning till fortsatt vård och behandling samt en förstärkt vårdkedja för klienter med neuropsykiatrisk problematik (2.2007/0044.2)

Frösö LVM-hem

Projektledare: Ulla-Britta Ahlgren

Projektid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 150 000 kronor

Projektets syfte är att möjliggöra neuropsykiatriska utredningar av målgruppen under drogfria och strukturerade förhållanden och bistå med adekvat underlag för den fortsatta kort- och långsiktiga planeringen tillsammans med klienten och övriga aktörer i ett vårdkedjeperspektiv. Vidare ska kunskap utvecklas om neuropsykiatrisk problematik och missbruk så att klienten får möjligheter att förstå och hantera sin problematik bättre. Personalens kompetens med fokus på motivationsarbete beträffande neuropsykiatriska funktionshinder och missbruk kommer att utvecklas i projektet.

Screeninginstrument för att bedöma risken för framtida partnervåld (2.2007/0050.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Åsa Frodlund

Projektid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 100 000 kronor

Projektet syftar till att ta fram en gemensam modell för hur SiS LVM-hem som arbetar med män kan samla in och sammanställa bakgrundsinformation om tidigare partnervåld och hur institutionerna kan rapportera sin professionella bedömning av risken för förnyat partnervåld vidare till den vårdinstans som tar vid efter utskrivning.

CRA-projektet (2.2007/0056.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Anders Willander

Projektid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 325 000 kronor

Projektet syftar till att utveckla samarbetsformer mellan kommuner och SiS-institutioner som ett led i strävan att få fungerande vårdkedjor. Community Reinforcement Approach (CRA) kommer att vara den gemensamma behandlingsmetoden i projektet. Deltagande kommuner är Eskilstuna och Norrköping och deltagande SiS-institutioner är Behandlingshemmet Rällsögården och Runnagården.

Kvalitetssäkring och utveckling av arbetet med SiS utredning LVM (2.2007/0060.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Anders Willander

Projektid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 305 000 kronor

Projektet syftar till att ge stöd till LVM-institutionerna i arbetet med att uppnå en gemensam nivå när det gäller utredningsmetoder och utredningsarbetets organisering. Metoderna avser utbildning i testerna SCL 90, SCID2/DIPQ samt adekvat test för beroende. Som stöd för utveckling av organisation ingår i utbildningarna kunskaper om kritiskt tänkande gällande

slutsatser och resultat vid användning av test. Som en del i stödet för och höjning av kvalitén i användning av tester ska BIB98 revideras samt läggas upp i en databas som görs tillgänglig och sökbar för personal.

Att utveckla anpassad vård för vuxna hörselskadade med behov av LVM vård (2.2007/0065.2)

Behandlingshemmet Rällsögården
Projektledare: Harriet Lundefors Oscarsson
Projektid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 60 000 kronor

Rällsögården vill pröva att utveckla behandling av vuxna hörselskadade klienter med behov av LVM vård. För detta krävs flera specifika insatser: kompetens i att använda teckenspråk, kunskap i att kunna förstå och möta den hörselskadade utifrån deras specifika behov och förutsättningar, handledning av personal, grupp och enskild samt eventuellt studiebesök.

Uppföljning och utvärdering av vården

DOK-projektet 2006 (3.2003/0042.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU
Projektledare: Jessica Krüger
Projektid: 2004-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 1 580 000 kronor
För 2008: 235 000 kr

DOK är ett system för dokumentation och utvärdering av klienter och insatser inom missbrukarvården i Sverige. Dokumentationen skall kunna ligga till grund för självutvärdering på enskilda behandlingsenheter och för behandlingsplanering samtidigt som den skall ge grundläggande epidemiologisk information på nationell nivå. DOK-intervjuer genomförs på alla klienter inom SiS LVM-vård vid inskrivning, § 27-placering och utskrivning. För klienter som genomgått vård/behandling görs uppföljningsintervjuer sex månader efter utskrivning på ett urval av institutioner enligt överenskommelse. All information från intervjuerna samlas i ett centralt forskningsregister på FoU för analys, rapportering och forskning. Resultat från inskrivningsintervjuerna redovisas i årliga rapporter. Ett arbete pågår i samarbete med statistiska institutionen vid Stockholms universitet för datareduktion (att kombinera svar på ett antal frågor till index) i inskrivningsformulär. Under år 2005 gjordes en första kartläggning av DOK som instrument för självutvärdering via enkät till samtliga enheter. Konferenser för informationssyfte hålls för DOK-ansvariga på institutionerna.

Uppföljningsstudie av klienter som genomgått neuropsykologisk utredning på Hornö mellan 2004–2007 och bedöms ha en ADHD-störning (2.2007/0031.2)

Hornö LVM-hem
Projektledare: Berit Bihlar
Projektid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 164 000 kronor

Syftet med projektet är att A) få en ökad kunskap om en grupp klienter som förutom ett tungt missbruk också misstänkts ha en neuropsykiatrisk störning och som av det skälet genomgått en neuropsykologisk utredning. B) följa upp de remisser och rekommendationer som genomförda utredningar lett fram till. C) öka kunskapen om de omständigheter som bidragit

till ett positivt respektive ett negativt utfall. Med omständigheter avses här exempelvis vårdform och andra behandlingsinsatser än medicinering. Studiens betydelse är att ge en mer tydlig bild av en hårt belastad grupp, som har ett definierat behandlingsbehov utöver det som är relaterat till missbruket, samt ge kunskap om möjligheterna att medicinskt behandla vuxna missbrukare.

Verksamhetsövergripande projekt

Forskningsinformation (3.2000/0078.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Tarja-Liisa Leiniö

Projekttid: 2001-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 4 195 000 kronor

För 2008: 550 000 kr

I syfte att utveckla och stärka vård och behandling av ungdomar och vuxna missbrukare sprider SiS på olika sätt resultat från forskning och utveckling. Den viktigaste målgruppen är behandlingspersonalen vid SiS institutioner. Viktiga vägar att nå ut med information är seminarier, konferenser, rapportutgivning och kunskapsöversikter. SiS har tre rapportserier, en forskningsserie, en serie *SiS följer upp och utvecklar* samt Allmän SiS-rapport där vissa FoU-projekt utges. Vartannat år anordnas en konferens för verksamhetsföreträdare, vartannat för forskare som har forskningsanslag från SiS.

Vidareutveckling av databaser för DOK- och ADAD-projekten (3.2001/0042.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Jessica Krüger

Projekttid: 2002-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 4 491 470 kronor

För 2008: 555 000 kr

Sedan februari 1999 har arbete med att utveckla databaser för ADAD och DOK pågått vid SiS FoU. Efter en förstudie konstaterades att de befintliga datasystemen inte uppfyllde godtagbara krav och inte skulle klara uppgraderingar i samband med millennieskiftet. En omfattande kravanalys genomfördes där behov från behandlare, verksamhet och forskning kartlades. Beslut fattades att systemen skulle utvecklas och personal med programmerarkompetens projektanställdes. Utvecklingen av systemen består av fem faser. De tre första faserna, utveckling av kompletta inmatningsprogram för institutionerna, utveckling av individuttag för institutionerna samt utveckling av statistikmodul för institutionerna, har helt eller delvis genomförts under perioden 1999–2001. Aktuellt projekt avser medel för utvecklandet av verktyg för centrala uttag ur databaserna, transformationsverktyg, administrationsverktyg samt dokumentation av hela systemet.

Registeruppföljning av klienter (3.2003/0071.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Tarja-Liisa Leiniö & Stefan Nordqvist

Projekttid: 2004-01-01–2008-01-01

Beviljat totalt: 1 170 000 kronor

För 2008: 400 000 kr

Inskrivning och vistelse vid SiS-institution syftar bland annat till att bryta en negativ social situation och/eller individens cirklar av antisocialt och avvikande beteende. Klienter vid SiS institutioner utgör en socialt utsatt och psykologiskt sårbar grupp. Insatser och åtgärder under

vistelseperioden avser bland annat att rusta individen för ett självständigt liv i samhället och skapa förutsättningar för en positiv utveckling. I dagsläget finns begränsade kunskaper inom SiS som myndighet om klienters fortsatta utveckling efter utskrivning från institution. Projektet är en uppföljningsstudie av tidigare klienter vid SiS institutioner. Studien innefattar både vuxna missbrukare (LVM) och ungdomar (LVU). Data och information inhämtas från ett antal register (från BRÅ, EPC, SCB, Socialstyrelsen). Huvudsyftet är att ur ett myndighetsperspektiv undersöka tidigare klienters nuvarande sociala situation och livsvillkor samt samhällsliga insatser efter utskrivning från SiS-institution. Under den sökta tidsperioden kommer registerdata att köpas in, data editeras och en första rapport skrivs.

Kvalitet och kvalitetsutveckling inom SiS (3.2004/0140.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Åsa Frodlund

Projektid: 2005-01-01-2008-12-31

Beviljat totalt: 1 780 000 kronor

För 2008: 300 000 kr

Kvalitetsprojektet syftar till att definiera SiS tjänster och utveckla kvaliteten i tjänsterna. Projektet ska tydliggöra ett kvalitetsperspektiv på verksamhetsplaneringsprocessen, med fokus på kopplingen mellan målen i regleringsbrevet, SiS mål och planeringen av verksamheten. För respektive SiS tjänst har tjänstekartor tagits fram, som ska utvecklas inom ramen för projektet. Chefer och medarbetare på olika nivåer i organisationen har deltagit i en kvalitetsutbildning, framtagen i samarbete med Centrum för tjänsteforskning, på Karlstad universitet. Kvalitetsutbildningen erbjuds nyanställda löpande.

En kvalitetsarbetsgrupp har på uppdrag av ledningen utformat SiS kvalitetssystem, som beskriver hur myndigheten arbetar för att säkerställa en hög kvalitet i vården och behandlingen på SiS institutioner. Kvalitetssystemet antogs hösten 2006. Systemet har därefter implementerats bland annat med hjälp av en rad regionala konferenser och stödträffar under 2007. Ett förslag till system har tagits fram för att hantera, sammanställa och följa upp klagomål från ungdomar och klienter som vårdas inom myndigheten. Förslaget ska ligga till grund för framtida råd och riktlinjer för klagomålshantering. Ett av kvalitetsarbetsgruppens fokus under 2008 är att stödja regioner och institutioner i implementeringen av kvalitetsarbetet och tjänstekartorna.

Att stödja en förstärkt intern rekrytering och förvaltning av utbildare inom SiS bl a inom MI, drogkunskap och psykiatri (3.2006/0058.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Anders Willander

Projektid: 2007-01-01-2008-12-31

Beviljat totalt: 225 000 kronor

För 2008: 100 000 kr

Projektets syfte är att genomföra sammankomster för att stödja lärar- (tränar)rollen inom Motiverande samtal (MI), Återfallsprevention, beroendelära/drogkunskap och psykiatri genom interna tränarmöten och deltagande i en nordisk konferens (MI).

Regionala forskningsseminarier med verksamhetsföreträdare (3.2006/0067.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Tove Pettersson

Projektid: 2007-01-01-2008-12-31

Beviljat totalt: 300 000 kronor

För 2008: 150 000 kr

Syftet med projektet är att på regional nivå sprida relevant forskning till representanter från SiS institutioner. Dessa har sedan i uppgift att sprida forskningen vidare inom sin egen institution. Seminarier sker regionalt och två gånger per år.

Särskilda befogenheter – skillnader mellan könen i antal beslut (3.2007/0049.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Åsa Frodlund

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 130 000 kronor

Inom ramen för SiS arbete för jämställd vård och behandling har en kartläggning gjorts. Den visar bland annat att särskilda befogenheter generellt används i större utsträckning och är av mer ingripande karaktär för pojkar och män än för flickor och kvinnor. Ur jämställdhets-synpunkt är det angeläget att undersöka vad dessa skillnader beror på. I projektet följs de särskilda befogenheterna upp med hjälp av könsuppdelad statistik och analyseras utifrån ett vård- och behandlingsperspektiv. Projektet syftar till att fördjupa kunskapen om hur de särskilda befogenheterna används med hänsyn till kön/genus.

Tjej- och killgrupper respektive kvinno- och mansgrupper i värdegrundsfrågor (3.2007/0053.2)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Projektledare: Åsa Frodlund

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 150 000 kronor

Inom ramen för regeringsuppdraget avseende jämställdhetsintegrering tas en manual fram för att bedriva gruppverksamhet med fokus på värdegrundsfrågor på SiS särskilda ungdomshem och LVM-hem. Jämställdhet ingår i värdegrundsfrågorna. Syftet är att ge ungdomar och vuxna på SiS institutioner, oavsett kön, lika tillgång till gruppverksamhet om värdegrundsfrågor av god kvalitet. Projektet är tvåårigt, första året görs en inventering och kartläggning av befintliga manualer/ledarutbildningar i värdegrundsfrågor och en modell utvecklas för att användas på SiS institutioner. Andra året prövas manualen inom SiS för att därefter utvärderas.

Utbildningsprojekt år 2008

Ungdomsvården

Utbildning i ART (3.2000/0068.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Eva Lif Redestam

Projekttid: 2001-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 4 255 000 kronor

För 2008: 525 000 kr

Projektet Utbildning i ART har under flera år varit ett projekt främst för utbildning av s.k. ART-tränare på ungdomshemmen. År 2007 var 15 SiS-institutioner involverade i ART-utbildning med totalt 140 diplomerade ART-tränare och knappt 100 personer under utbildning. Härutöver har 17 s.k. Master Trainers utbildats med uppgift att tillhandahålla utbildningar internt för nya tränare. År 2008 avsätts medel bl.a. till en konferens för ART-tränare och arbetas fram riktlinjer för ART-arbetet inom SiS samt sammanställs en slutlig version av ett kurshäfte och arbetas fram en manual för utbildare.

Handledareutbildning i psykoterapi med inriktning familjeterapi (2007/0043.1)

Margretelunds utrednings- och behandlingshem

Kontaktperson: Elenor Johansson

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 92 000 kronor

Handledarkompetens i psykoterapi/familjeterapi säkerställer kompetensutveckling inom institutionen och regionen för ett professionellt familjearbete.

Handledning till FFT (1.2007/0048.1)

Utredningshemmet i Hässleholm

Kontaktperson: Lotta Højman

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 120 000 kronor

Syftet med projektet är att skapa ett certifierat FFT-team i enlighet med FFT Sveriges normer. Team certifieras när fler än hälften av teammedlemmarna uppfyller fastställda kriterier. För att trygga implementering och underlätta behandlingsutveckling ges certifiering till team som består av minst tre medarbetare, vilka arbetar vardera 50 procent med familjer där FFT är tillämpligt. Certifiering av team sker när fler än hälften av teammedlemmarna uppfyller kraven att ha deltagit minst 80 procent i undervisningen, genomgått handledningen och uppfyller 80 procent av adherence måtten på nivån "Bra" för den andra familjen. Certifieringen gäller i två år. Därefter görs ny bedömning utifrån ovanstående krav via videobandade FFT-sessioner, en familjesession för varje medarbetare i teamet (FFT Sveriges hemsida).

Fyra psykologer från Utredningshemmet har genomgått den teoretiska delen av FFT-utbildningen varav tre har bildat ett FFT-team och börjat ta emot familjer för behandling med handledning från FFT Sverige. Arbetet kommer att pågå under hela 2008 med hopp om certifiering sommaren 2009.

Risk- och behovsbedömning inom ungdomsvården (1.2007/0064.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Stefan Nordqvist

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 65 000 kronor

Utbildningen syftar till att förbättra kompetensen inom ungdomsvården vad gäller risk- och behovsbedömningsinstrument för att säkrare identifiera individer med risk för återfall i brott eller annat allvarligt antisocialt beteende, identifiera faktorer/behov som påverkar den unges förmåga att ta till sig behandlingsinsatser. Utbildningen kommer att utgå från risk-, behovs- och responsivitetsprinciperna formulerade av Andrews och Bonta.

BBIC – Barns behov i centrum – Introduktion till BBIC och koppling till SiS utredning och behandlingsplanering (1.2007/0067.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Eva Lif Redestam

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 60 000 kronor

Socialstyrelsen har sedan några år gjort stora satsningar på att utbilda personal i kommunernas socialtjänst i BBIC för att förbättra dokumentation, behandlingsplanering och rättssäkerheten för den enskilde. Många medarbetare inom SiS kommer i kontakt med BBIC genom sina uppdragsgivare och har därför behov av en introduktion i BBIC. Introduktionsutbildning i BBIC genomförs av Socialstyrelsen våren 2008 för arbetsledande personal inom SiS ungdomsvård.

LVM-vården

Utbildning i Community Reinforcement Approach, CRA (2.2006/0059.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Anders Willander

Projekttid: 2007-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 315 000 kronor

För 2008: 90 000 kr

Community Reinforcement Approach (CRA) är en evidensbaserad metod i missbruksbehandling som har etablerats inom några institutioner i samband med vårdkedjeprojektet inom LVM. Syftet med projektet är att underhålla och utvidga CRA-verksamheten inom SiS genom att fler ges möjlighet till utbildning i metoden.

Verksamhetsövergripande fortbildningar

Att stödja specialistkompetens (3.2000/0098.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kursgivare: Ett flertal

Kontaktperson: Eva Lif Redestam

Projekttid: 2001-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 2 375 000 kronor

För 2008: 300 000 kr

För flera satsningar av interventionsart är det nödvändigt att ha tillgång till medarbetare med en utbildningsbakgrund motsvarande grundläggande psykoterapi. SiS har sedan 2004 avsatt särskilda utbildningsmedel för att stimulera intern kompetens inom psykoterapiområdet.

Motiverande intervju – samtalsmetodik (3.2001/0074.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kursgivare: Stefan Sanner & Tim van Loo

Kontaktperson: Anders Willander

Projekttid: 2002-01-01/2008-12-31

Beviljat totalt: 4 175 000 kronor

För 2008: 470 000 kr

MI är en evidensbaserad samtalsmetod och ett förhållningssätt. Kursutbudet år 2008 har differentierats i grundkurser, fördjupningskurser, tränarutbildning, tränarmöten samt s.k. MITI-kurser för tränare. Årets kursorter är Lund, Stockholm, Göteborg och Luleå. MI används på de flesta institutioner och har rönt stor uppskattning bland behandlingspersonalen. Cirka 900 personer har hittills genomgått grundkurs inom SiS.

Återfallsprevention (3.2002/0065.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kursgivare: Peter Wirbring & Liria Ortiz

Kontaktperson: Anders Willander

Projekttid: 2003-01-01/2008-12-31

Beviljat totalt: 1 690 000 kronor

För 2008: 520 000 kr

Återfallsprevention är en KBT- och manualbaserad metod som har stöd i vetenskapen. Tillämpas på de flesta LVM-institutioner men även inom ungdomsvården. Utbildning har differentierats i grundkurs, fördjupningskurs samt tränarutbildning. Kursorter är Lund, Stockholm och Umeå.

Utbildning i behandlingsplanering och dokumentation – KIA (3.2006/0044.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Anita Andersson

Projekttid: 2007-01-01– 2008-12-31

Beviljat totalt: 250 000 kronor

För 2008: 100 000 kr

Syftet med projektet är att fortsätta den utbildningssatsning som påbörjades 2004 för att utveckla behandlingsplanering och dokumentation inom SiS ungdomsvård och missbrukarvård. Ansvariga på institutionen skall få ökade kunskaper om KIA:s möjligheter till tydlig och säker dokumentation. Målet är att varje institution skall öka kvaliteten på behandlingsplaneringen i KIA för att på ett tydligt sätt kunna följa de insatser den unge/klienten får under vistelsen på ungdomshemmet respektive LVM-hemmet.

Under 2008 planerar FoU att anordna en nationell utbildning i dokumentation och behandlingsplanering i samarbete med regionerna. Utbildningen kommer att äga rum vid fyra tillfällen under hösten 2008. Målgruppen är behandlingsassistenter.

Verksamhetsövergripande seminarier för förstärkt kompetens inom neuropsykiatri (3.2006/0062.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Eva Lif Redestam

Projekttid: 2007-01-01– 2008-12-31

Beviljat totalt: 400 000 kronor

För 2008: 200 000 kr

Ett prioriterat område år 2008 är att utveckla och förstärka kompetensen inom utrednings- och behandlingsverksamheten bl.a. avseende neuropsykiatriska funktionshinder/störningar. Under året kommer riktade seminarier att hållas inom nämnda område.

Grundkurs i beroendelära (3.2007/0058.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kursgivare: Interna utbildare inom SiS

Kontaktperson: Anders Willander

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 80 000 kronor

Det förekommer ibland att SiS anställer personal utan tidigare erfarenheter av arbete med missbrukare. Kursen riktar sig till nyanställd personal som saknar grundkunskaper om missbruk/beroende.

Beroendetillstånd för behandlingspersonal, 12 högskolepoäng (3.2006/0064.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kursgivare: Beroendecentrum. SLL/ Karolinska Education AB

Kontaktperson: Anders Willander

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 100 000 kronor

SiS samarbetar i detta utbildningsprojekt med Stockholms läns landstings Beroendecentrum. SiS förfogar över 5 platser på denna kurs.

Översikt kurs i psykiatri (3.2007/0057.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Anders Willander

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 80 000 kronor

Andelen elever och klienter med psykisk problematik ökar inom SiS. Personal som nyanställts som saknar grundkunskaper i psykiatri är målgrupp för denna 2-dagarskurs som ges av interna lärare.

Intern utbildning i mänskliga rättigheter (3.2007/0058.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Eva Lif Redestam

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 300 000 kronor

SiS har fått i regeringsuppdrag att öka kunskaperna om mänskliga rättigheter. En utbildningsdag har planerats och genomförts under första kvartalet år 2008 för ca 500 deltagare på olika platser i landet. Deltagarna, avdelningsföreståndare och behandlingsassistenter, har nu i uppgift att med hjälp av utbildningsmaterialet föra kunskaperna vidare lokalt.

Regionala orienterings- och breddutbildningar (3.2007/0071.1, 3.2007/0072.1, 3.2007/0073.1, 3.2007/0074.1)

Statens institutionsstyrelse, Mälardalsregion, Västra regionen, Norra regionen & Södra regionen.

Kontaktperson: Respektive regionchef

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

*Beviljat totalt: 3 000 000 kronor
750 000 kr per region*

Medel avser regionala orienterings- och breddutbildningar för att höja den grundläggande behandlarkompetens samt i samverkan med FoU-enheten genomföra behandlarkonferens under år 2008.

Särskilda yrkesgrupper

Skolkonferens (3.2004/0152.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Åsa Frodlund, SiS FoU

Projekttid: 2005-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 591 000 kronor

För 2008: 225 000 kr

Skolkonferensen är en plattform som ger lärare och pedagoger på särskilda ungdomshem möjlighet att diskutera aktuella och angelägna frågor som rör skolverksamheten. Yrkesgruppen delar samma uppdrag men förutsättningarna och formerna för skolverksamheten kan skilja sig åt (organisatoriskt, målgrupp o s v) mellan de särskilda ungdomshemmen. Ett centralt syfte med en nationell konferens av det här slaget är därför att skapa möjlighet till kollegialt erfarenhetsutbyte.

Fortbildning i specialpedagogik med inriktning mot neuropsykiatriska funktionshinder (3.2007/0062.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kontaktperson: Eva Lif Redestam

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 150 000 kronor

Utbildningen riktar sig till lärare på SiS institutioner.

Verksamhetschefens ledningsansvar (3.2007/0069.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kursgivare: Institutet för medicinsk rätt

Kontaktperson: Anders Willander

Projekttid: 2008-01-01–2008-12-31

Beviljade medel: 240 000 kronor

Osäkerhet bland institutionschefer beträffande verksamhetschefens juridiska ledningsansvar enligt Hälso- och sjukvårdslagen finns. Kursen är en uppdragsutbildning med fokus på SiS och riktar sig till institutionschefer.

Processinriktad ledarutbildning (3.2000/0101.1)

Statens institutionsstyrelse, personalenheten

Kursgivare: Extern konsult

Kontaktperson: Lena Dahl

Projekttid: 2001-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 4 025 000 kronor

För 2008: 650 000 kr

Den sedan år 2000 pågående utbildningssatsningen för avdelningsföreståndare avseende utveckling av det personliga ledarskapet fortsätter under år 2008. Syftet med utbildningen är att stärka det personliga ledarskapet för att främja motiverade, delaktiga medarbetare. Fram till 2007 har två oberoende konsultföretag ansvarat för utbildningen; Escapad AB och

Implement MP AB. Från och med 2008 övergår, efter upphandling, utbildningsansvaret till ett tredje företag. Oavsett vilket företag som svarat för utbildningen har och är de övergripande målen att:

- förstå vad det innebär att ha verksamhets- och resultat- och medarbetaransvar.
- få verktyg för ett coachande ledarskap och bra kommunikation för att kunna skapa engagemang i personalgruppen.
- genom redskap för konflikthantering och situationsanpassat ledarskap, hjälpa grupper att utvecklas.

Utvärderingar från samtliga utbildningar visar en mycket hög nöjdhetsgrad bland deltagarna och utbildningen är mycket efterfrågad, inte minst ur pedagogiskt hänseende eftersom den är processinriktad och bygger mycket på deltagarnas erfarenheter.

Utbildning för avdelningsföreståndare och BINCH. (3.2005/0066.1)

Statens institutionsstyrelse, personal enheten

Kursgivare: Interna och externa föreläsare i huvudsak från HK

Kontaktperson: Lena Dahl

Projektid: 2006-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 725 000 kronor

För 2008: 240 000 kr

SiS aspirantprogram 2004–2005 ledde till en efterfrågan av en utbildning med liknande innehåll för arbetsledare, vilket fick till följd att SiS basutbildning för arbetsledare startade 2006 med en påföljande utbildning 2007. I mars 2008 startar, dock i något reviderad form, den tredje utbildningsomgången. Den huvudsakliga målgruppen är avdelningsföreståndare och biträdande avdelningsföreståndare, men även biträdande institutionschefer och pedagogiska ledare kan komma ifråga i mån av plats. Innehållet i utbildningen, som omfattar sex dagar svarar olika enheter på SiS HK. Juridik, verksamhetsplanering, uppföljning, forskning, projektledning, SiS kvalitetssystem och personalfrågor är några områden som ingår i utbildningen.

Fortbildning av sjuksköterskor inom SiS (3.2001/0077.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kursgivare: SiS med hjälp av externa föreläsare

Kontaktperson: Anders Willander

Projektid: 2002-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 1 155 000 kronor

För 2008: 170 000 kr

Årlig kompetensutvecklingsinsats för sjuksköterskor inom SiS. Årets ämnen är: neuropsykiatri, astma/allergi samt generaliserat ångestsyndrom.

Årlig psykologkonferens (3.2003/0067)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kursgivare: SiS med hjälp av externa föreläsare

Kontaktperson: Eva Lif Redestam

Projektid: 2004-01-01-2008-12-31

Beviljat totalt: 450 000 kronor

För 2008: 125 000 kr

SiS arrangerar årlig konferens för psykologer anställda inom SiS. Många psykologer arbetar ensamma i sin profession på sin arbetsplats varför ett kollegialt erfarenhetsbyte i kombination med fortbildning är värdefullt.

Medicinskt råd och hälso- och sjukvårdskonferens (3.2004/0138.1, 3.2004/139.1)

Statens institutionsstyrelse, FoU

Kursgivare: SiS FoU

Kontaktperson: Anita Andersson

Projekttid: 2005-01-01–2008-12-31

Beviljat totalt: 1 060 000 kronor

För 2008: 370 000 kr

SiS har två medicinska råd, ett för missbrukarvården (10 deltagare) och ett för de särskilda ungdomshemmen (8 deltagare). Råden arbetar på uppdrag av SiS ledning och har 5–6 möten per år som dokumenteras (minnesanteckningar läggs ut på myndighetens intranät). Rådets uppdrag utformas huvudsakligen under myndighetens årliga hälso- och sjukvårdskonferens där representanter från institutionerna deltar. Råden förmedlar regionens/institutionens sakkunskap samt gemensamma frågor till myndigheten i frågor som rör hälso- och sjukvård, ger förslag och rekommendationer till riktlinjer i gemensamma frågor, deltar i planeringen av årliga hälso- och sjukvårdskonferenser samt fortbildning för sjuksköterskor och psykologer.

Under 2008 anordnas en gemensam hälso- och sjukvårdskonferens för missbrukarvården och ungdomsvården den 1–2 oktober i Södertälje. Temat för dagarna kommer att vara dokumentation med gemensamma föreläsningar som blandas med tid för erfarenhetsutbyte och myndighetsövergripande frågor. Antal deltagare på konferensen beräknas till cirka 100 personer.

Förteckning över rapporter från utvecklingsprojekt

Utgivna i serien Allmän SiS-rapport

- 2008:1 Forskningsprojekt finansierade av Statens institutionsstyrelse, SiS
- 2007:5 Årsrapport ADAD 06. Ungdomar som skrivits in på särskilda ungdomshem under 2006. Tabeller
- 2007:4 Årsrapport DOK 06. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under år 2006. Tabeller
- 2007:3 Utvecklingsprojekt vid Statens institutionsstyrelse, SiS
- 2007:2 En kriterievalidering av brottsfrågorna i svenska ADAD-instrumentet
- 2007:1 Forskningsprojekt finansierade av Statens institutionsstyrelse SiS
- 2006:7 Utvecklingsprojekt finansierade av Statens institutionsstyrelse SiS
- 2006:6 SiS statistik år 2005. *Linda Knutsdotter Vanström, Ann-Christine Palmgren Langlet*
- 2006:5 Årsrapport DOK 05. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under år 2005. Tabeller
- 2006:4 Årsrapport ADAD 05. Ungdomar som skrivs in på särskilda ungdomshem under år 2005. Tabeller
- 2006:3 Årsrapport DOK 04. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under år 2004. Tabeller
- 2006:2 ADAD-intervjuer 1997–2004. Förändringar i ungdomars bakgrund, livssituation och behandlingsbehov.
- 2006:1 Forskningsprojekt finansierade av Statens institutionsstyrelse SiS
- 2005:9 Årsrapport ADAD 2004. Ungdomar som skrivits in på särskilda ungdomshem under år 2004. Tabeller
- 2005:8 Barnmorskors kompetens, en resurs i behandling? Erfarenheter från LVM- och LVU-vården vid Lunden. *Eva Robertson*
- 2005:6 Del av ett sammanhang. Att arbeta med klienters nätverk under och efter LVM. *Ell-Marie Wärmegård*
- 2005:3 Ny kontakt: Ett samarbetsprojekt mellan Riksförbundet Frivilliga samhällsarbetare och Statens institutionsstyrelse. *Michel Devillaz och Emma Martinsson*
- 2005:2 Årsrapport DOK 03. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under år 2003. Tabeller
- 2005:1 Årsrapport ADAD 03. Ungdomar som skrivits in på särskilda ungdomshem under år 2003. Tabeller
- 2004:11 Aktuell forskning om verksam missbruksvård. En konferens anordnad av SiS i september 2004. *Jessica Rydén*
- 2004:7 Årsrapporter DOK 02. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under år 2002.
- 2004:4 Årsrapport ADAD 02. Ungdomar som skrivits in på särskilda ungdomshem 2002.
- 2004:3 Årsrapport ADAD 01. Ungdomar som skrivits in på särskilda ungdomshem 2001. Tabeller.
- 2004:1 Att implementera ett klient- och åtgärdsinstrument på en LVM-institution. Möjligheter och hinder. *Harriet Lundefors Oscarsson*
- 2003:1 Sex månader efteråt. Uppföljning vid Behandlingshemmet Rällsögården. *Christina Pettersson*
- 2002:6 Behandlingsplanering utifrån ASI och MAPS. En kvalitativ studie på Rällsögården. *Caisa Lyly och Maria Skoglund*
- 2002:3 Sex månader efteråt. Uppföljning vid Hornö LVM-hem. *Lena Falk*
- 2002:2 Problemsyndrom hos flickor på särskilda ungdomshem. *Marie-Louise Körlof*
- 2001:10 Problem i sammanfattande mått i ASI. *Ingegerd Jansson*
- 2001:9 Relationernas möjligheter. En pilotstudie av Fortunagårdens nätverksarbete. *Bo Helsing*
- 2001:8 Utbildning i familje- och nätverksarbete vid särskilda ungdomshem. *Margareta Hydén*

- 2001:3 [Socialtjänstenkät, ungdom. Utvärdering av SiS ungdomsvård ur ett brukarperspektiv.](#) *Nils Åkesson*
- 2001:2 [Dokumentation som verktyg. Att förbättra kvaliteten i arbetet genom att skriva.](#) *Lars Malmqvist*
- 2000:4 [Zigenska pojkar på Långanässkolan.](#) *Sven Peters*
- 1999:2 [Hur gick det? En uppföljning av utvecklingsprojekt vid SiS 1993–1997](#) *Inga-Lill Uggla*
- 1998:2 [Utslussning och eftervård vid de särskilda ungdomshemmen.](#) *Nils Stenström*
- 1997:6 [Att arbeta med flickor på institution – att tillgodose flickors särskilda behov av behandlingsinsatser.](#) *Weddig Runquist*
- 1995:3 [Att arbeta med familjer. Rapport från ett utvecklingsprojekt vid Högantorp.](#) *Cathrin Kindel och Tomas Kultti*

Utgivna i forskningsserien

- 07:1 [Annars får man inte vara med. Missbrukarvård och kulturens täckelse – exemplet romer.](#) *Göran Johansson*
- 06:1 [Att starta ett särskilt ungdomshem – exemplet Klarälvsgården.](#) *Lars Bergström och Annika Rudqvist*
- 05:3 [Påverkan eller total förändring? Kritik av en förhållning med avstamp i ett program mot missbruk och kriminalitet.](#) *Göran Johansson*
- 98:2 [Ett § 12-hem för flickor. Omdefinitioner inom ungdomsvården.](#) *Berit Andersson*
- 98:1 [LVM-vårdens kvalitet enligt socialtjänstens bedömning.](#) *Arne Gerdner*

Utgivna i serien SiS följer upp och utvecklar

- 1/07 [Erfarenhetsinläring och lärarstilar. Analys och standardisering av Kolb's learning style inventory i svensk version with english summary.](#) *Sven Marke och Zvonimir Cesarec*
- 3/06 [Att övervinna världen. Om verksamhet och ideologi vid Granhult – ett särskilt ungdomshem.](#) *Göran Johansson*
- 2/06 [Rum för återanpassning. Den fysiska miljöns betydelse inom ungdomsvården – en miljöpsykologisk översikt.](#) *Jan Janssens och Thorbjörn Laike*
- 1/06 [Svensk social barnavård ur ett könsperspektiv 1993–2003. En litteraturgenomgång.](#) *Petra Ulmanen, Gunvor Andersson*
- 3/05 [Flickor i tvångsvård. Utvärdering av tolvstegsinriktad § 12-vård.](#) *Arne Kristiansen*
- 2/05 [ADAD. Uppföljning 2000–2002.](#) *Stefan Nordqvist*
- 1/05 [Från tvång till frihet. Uppföljning av SiS missbrukarvård.](#) *Jonas Larsson och Vera Segraeus*
- 5/04 [MAPS. En metodik för att göra dokumentation användbar i behandling.](#) *David Öberg*
- 4/04 [Institutionbaserad LVM-forskning. 12 år av forskning, utredning och utvärdering vid Karlsvik.](#) *Björn Sallmén*
- 3/04 [Kvinnliga LVM-klienters vård på institution. En studie vid Lunden, Rebecka och Runnagården.](#) *Tom Palmstierna*
- 2/04 [DOK 01. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under år 2001 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.](#)
- 1/04 [Från miljöterapi till KBT. Institutionsbehandling av kriminella pojkar.](#) *Bengt Daleflod och Martin Lardén*
- 5/03 [Årsrapport ADAD 00. Nyinskrivna ungdomar på särskilda ungdomshem under 2000 – bakgrund, livssituation och behandlingsbehov.](#)

- 4/03 Kontaktmannaskap. Emotionella upplevelser hos behandlingsassistenter inom LVM-vården. *Anita Helgesson*
- 3/03 Det finns inga hopplösa fall, eller ...? Unga kvinnors möte med vården inom SiS. *Mai-Louise Björk och Inger J:son Knodt*
- 2/03 Att bedöma risk för återfall bland antisociala unga. En kunskapsöversikt. *Niklas Långström*
- 1/03 Psykisk och somatisk belastning hos tvångsvårdade kvinnor. LVM- och LVU-vårdade kvinnor vid Lunden. *Iréne Jansson och Mats Fridell*
- 4/02 SCL-90. Svensk normering, standardisering och validering av symtomskalan. *Mats Fridell, Zvonimir Cesarec, Monica Johansson och Stine Malling Thorsen*
- 3/02 Barfotabarn. Flickors vandring från LVU till LVM. *Anette Kindstrand och Tomas Theorin*
- 2/02 Unga förövare av sexuella övergrepp. Tunagårdens behandlingsmodell. *Åsa Jeppsson, Inga Tidefors Andersson och Eva Löwdahl*
- 1/02 Årsrapport ADAD 99. Nyinskrivna ungdomar på särskilda ungdomshem under 1999 – bakgrund, livssituation och behandlingsbehov.
- 3/01 Årsrapport DOK 00. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under år 2000 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.
- 2/01 Flickan och hästen – bilder från ett hem för särskild tillsyn. *Sven Forsling*
- 1/01 Årsrapport ADAD 98. Ungdomar som skrivits in på särskilda ungdomshem under 1998 – bakgrund, livssituation och behandlingsbehov.
- 5/00 Tiden på Älvan och ett år efter ... 25 pojgars syn på vistelsen samt uppföljning ett år efter utskrivning. *Anna Michanek, Marianne Kristiansson, Rose-Marie Westermark och Bella Machado*
- 4/00 Årsrapport DOK 99. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under 1999 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.
- 3/00 Utfall och kvalitet inom LVM-vården. Uppföljning av Lunden och Älvgården. *Arne Gerdner*
- 2/00 Årsrapport DOK 98. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under 1998 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.
- 1/00 Årsrapport ADAD 97. Ungdomar som skrivits in på särskilda ungdomshem under 1997 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.
- 6/99 Beroende av droger – utsatt för övergrepp. *Anders Nyman*
- 4/99 Behandling av adopterade barn på särskilt ungdomshem. *Jan-Åke Eriksson och Inger Sundqvist*
- 2/99 Med familjen för förändring. Institutionsbaserat familjearbete. *Martha Kesthely*
- 1/99 Årsrapport DOK 97. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under 1997 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.
- 3/98 Årsrapport DOK 96. Personer inskrivna vid LVM-institutioner under 1996 – bakgrund, livssituation och vårdbehov.
- 2/98 Bli sedd, välja väg och förändras. Utvärdering av utredningsarbetet vid Villa Ljungbacken. *Göran Sandell och Jeanette Olsson*
- 1/98 Rällsögården. 40 års verksamhet vid ett behandlingshem för vuxna missbrukare. *Kerstin Möller, Arne Gerdner, och Anita Oskarsson*